

Виходить у Львові що
дня (крім неділь і гр.
кат. субат) о 5-й го-
дині по полуночі.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарненського ч. 8.

Письма приймаються
лишь франковані.

Рукописи звертаються
лишь на окреме ждання
і за зложенем оплати
поштової.

Рекламації незалеж-
ні вільні від оплати
поштової

НАРОДНА ЧАСОШІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісти політичні.

(До ситуації. — Цісар Вільгельм II. в Англії. —
Англійско-трансальська війна.)

Ситуація досі не вияснена; певне лише
тілько, що зворот в ситуації вже тепер мусить
наступити. Заходить питання, чи то стане ся
при помочі Чехів, чи без них. Коло польське
і католицька партія народна доказали свою
поставу опозиційною супротивом правителства
гр. Клярівого, що спосібні до жертв, аби удер-
жати правицю та спинити молодоческу об-
струкцію. Отже тепер показає ся, чи ті жертви
не були злишні. Вчера появилися пп.:
Пальфі, Фукс, Швегель і Штіріг у Цісарі.
На них покликано до бургу пп.: Еагла, Ебен-
гоха, Прадого, Кайзера і Функого. Але і то
не всі посли, які мають бути покликані до
Монарха, аби дізнати ся о бажанях і намірах
Корони. — Комітет виконуючий правицю від-
був вчера кількагодинне засідання, що мало до-
вірочний характер. Борба, яка тепер ведеться
між сторонництвами, має вимірючи чисто личних
непорозумінь. Іменно Чехи жадають за знесе-
ні язикових розпоряджень, щоби бодай шеф
кабінету гр. Клярі уступив, а жадають того
помимо що знають, що коли би граф Клярі
дійстно уступив, то на його місце мусів би
прийти також урядник. О покликаному бо пар-
ламентарного правителства не може бути теп-
пер бесіди перед подаючим буджетової про-
візорії. Отже коли тепер гр. Клярі подав ся

до дімісії, то була би лише лична зміна, а ка-
бінет мав би й далі чисто урядничий ха-
рактер.

Цісар приймав вчера на авдієнціях пред-
сідателя кабінетної ради гр. Клярівого. Neue fr.
Presse зазначає в посольських кругах вість, що
Цісар наміряв супротивом провідників сторон-
ництв парламенту вказати рішучо, що Корона
на не може в теперішній хвилі гадати о по-
кліканню іншого кабінету, як лише нейтрально-
го. Fremdenblatt пише, що ті авдієнції суть
продовженням акції, розпочатої через покликан-
ня по послів Яворського і Катрайна, і заявляє, що
рівночасне покликання провідників всіх важні-
ших парламентарних груп дозволяє здогадати
ся, що Цісар бажає співучасти всіх сторо-
ництв в віповінюванні важливих задач законо-
датніх, особливо ж тих задач, що суть держ-
авною конечностю, стоять поза програмами
кождої партії, і для того повинно ся їх оціню-
вати цілком независимо від політичного відно-
шення сторонництв до урядничого кабінету гр.
Клярівого.

Корабель „Гогенцоллерн“ з німецькою па-
рою цісарською прибув до Англії вчера рано,
по чим цісарська пара при відголосі сальв уда-
ла ся до Віндзору, куди прибула о годині 2
по полуночі. Гости приймали на дверці князя
Уельського і князя Кембрідж і Йорк. Серед
окликів зібраних товт заїжав цісарський повіз
перед палату, де привітала внуків сама коро-
дева.

О війні в Африці маємо лише дрібні вісти
походячі з різних не все певних жерел. Бюро
Райтера доносить з Есткорт під датою 15 січні:

Поїзд червоного хреста що нині рано виїхав
звідси аби забрати убитих і ранених, вернув
вечером без осягнення ціли. Лікар заявив, що
не міг виконати свого припоручення, бо Бури
заявили ему, що через те, що Жубер дуже
далеко звідси, доперва завтра будуть могли
дати відповідь. Друге донесене бюро Райтера
з Есткорт під тою самою датою звучить: 23
войків, що були в висланні для зваження
околиці поїзді досі не вернули. Так само
з половиною компанії фізилерів, що знаходила
ся в тім поїзді, вернуло всього лише 15 войків.
Льюкомотиву значно пошкодовано, а армату, умі-
щенну в третьому вагоні, трансальська артилерія
цілком знищила. Приватна телеграма з Ест-
корт доносить: Бури вирвали в одній місци-
шини, через що панцирний поїзд вилетів з шин.
Два вагони перевернулися, а ціла залога ви-
летіла в вагонів. Відтак зачали Бури стріляти.
З великим трудом повело ся поставити пере-
вернені вагони і спастися бігством. З залоги
поїзду мало хто пережив. В четвер рано виїхав
другий панцирний поїзд в напрямі до Колен-
зо, аби забрати ранених і убитих, але вернув
без них. Бури сказали тілько комісії червоного
хреста, що трох Англійців убито, а дев'ять
ранено. Навісик Бури не хотіли подати. Дня
10-го с. м. панцирний поїзд взяв по дорозі
післанця з Ледісмес, котрий розповів, що Бури
бомбардують місто шістьма сорок-фунтовими
арматами. Великі корабельні армати Англійців
не відповідають. Сей післанець каже, що в Ледісмес
нічого не знають про смерть Жубера.
З Льоренцо доносять, що 14 с. м. через цілій
день тривала проти міста дуже сильна кано-

В серці горбатого.

(З польського — Естей.)

Поганий, антипатичний був пан Валерий
Маркуш.

Всі ненавиділи його і глувували з него,
але ніколи в очі, бо боялись його — лише по-
за очима.

Поза очі не було такого прозвища, яким
більше не прозвано, — очевидно, що всі про-
звища були не конче гарні.

— Той Маркуш, то правдива потвора.

— Ніхто не бачив такого чудовища.

— Я напишу на него подане. — То му-
ка з таким урядником. — Ніхто не дійде з ним
до ладу.

— І сьвятій вискочив би із шкіри з тим
бовваном.

— А його заскаржу. Треба його звідси ви-
курити.

— Я вам кажу, що в тім його горбі си-
дить дідько. — Єго очі дуже лукаві.

Пан Валерий був горбатий, — погано
горбатий. Люди кажуть, що вже в роду —
він каже, що в припадку — мав упасти зі
сходів, ще як був дитиною. То одні правда,
що його горбаті плечі, здавалось, гровили кож-
дому, хто просто держав ся, і не потребував
окремого крою сурдута.

Худі, костисті, довгі руки з червоно-сині-
ми пальцями, — рамена піднесені в гору, не-
мов більше гордили щілим сьвітом, голова

кінчаста, на ній коротке волосе, підчесане до
гори, тверде. — Жінки говорили, що оно коль-
часте і називали його „їжаком“. Говорили так
на вгад, — бо ніколи жіноча рука не діткнула
того сторчачого чуба. Але жінки так неумоли-
мі для бридкості... ну, а мужчини також.

Голова Маркуша мала подобу стіжка а й
ціле лицо було подібне до трикутника.

Однако навіть потвори не зуміють бути
совершенними в своїй бридоті, — бо як очі і
уста, так і ніс горбія, були хороши, — здавало
ся, що не належали до него. Немов би їх по-
вичив у когось, що мав прості плечі і добре
збудовану стату.

Однако в місті В. ніхто досі не відкрив
тих хороших черт. — Чую п. Вильчака, міс-
цевого учителя, як говорить з погордою:

— Що? — пані хиба жартують. — Та
потвора має хороши черти? Не кітіть же собі
в честних людів. І вночі можна его наляка-
ти ся.

То само каже п. бурмістр, а звісна річ,
що правда звичайно по стороні бурмістрів.

Пані Ковал'чик — а також і пані Ко-
марек (її муж є послугачем в місцевій ко-
рінній торговлі), так дуже відмавляють пану
Валерію хороших очій і носа, що скорше при-
знали би уроду чортови. — Очевидно треба
увзгляднити місцеві поняття. — Жінки в мі-
сті В. не знають що о тім, що нині хороший
пол виставляє собі чорта звичайно гарним і
принадним.

Але в місті В. чорт ще по давному має
як цап роги на голові — копита замість ніг,
соячий дзюб замість носа, лисячі очі і кігті.

Але що до краски його шкіри не можуть
ся погодити жінки з В. — Пані Ковал'чик
держить ся старого ладу, що чорт взагалі
чорний — мабуть тому, що в пеклі згорів на
вуголь.

Пані Кошмарек доказує, що він зелений —
бо таким бачила його ще в дитинячих літах
в магічній ліхтарні — а й досі ще та ліхтар-
ня представляє його ще зеленим.

Хто малює магічні ліхтарні? Очевидно
маляр!

Отже такі люди повинні знати як чорт
виглядає.

Але пані Валюсяк єсть рішучо іншого
погляду. — Чорт єсть червоний. І таки
так — бо на нім відбиває ся полумінь неко-
лького огню.

Пані Валюсяк розумна жінка і дійшла
до тої гадки на підставі порівнання.

— Коли я в осені варила повіла — го-
ворить она — а цілій діл був в полуміні, то
кажу вам, така жара ішла звідтам, а так пе-
кло, що кажу, аж бухало. Я заєдно докладала
дрів, бо то з тими сливками чиста біда. Варити
і варити, і сквирчить і шапить і — годі. Але кажу так бухало — що дров пішло, Го-
споди — що дров! То кажу — ой-ой-ой!!

— Ну і що? Оно може й бухати а чорт
не потребує бути червоний.

— Як не червоний? Кажу червоний. —
Як я так стояла коло долу а й Каська Луце-
ва також стояла, аж тут дивлю ся, она ціла
червона. — Ніс червоний кажу — ну, черво-
ний як флянеля. (Пані Валюсяк уживала лише
червоної флянелі).

нада. На другий день Бури знов зачали валити з всіх артат. Богато домів горить. Окрім того чути було страшний гук ручного оружия і експлозій. Вояк, що утік з Ледісмес, оповідає, що військо наміряє з міста вихованці ся. В тій цілі живість і багажи зладовано вже на вози.

Бури не покидаючи облоги Ледісмеса, намірюють здається унеможливити концентрацію нового корпуса в Есткурт, на півдні від Ледісмес. Вже від кількох днів поодинокі відділи Бурів тягнуть в ту сторону. На північ і на півдні від того міста, поперевано зеліничу комунікацію. Коли тільки тисячі помочи висланої генералом Буллером не прийде самими дніми до Есткурта, готові Бури окружити се місто і спинити похід англійських сил. В Есткурт має сконцентруватись 11.000 англійського війска. З західного театру війни доносять, що одна колючка англійського війска відійшла на поміч до Кемберлі. На північній границі Трансвалю доносять о великій рухливості Бурів. Телеграфічні дроти поперевано. Патроль висланий англійським капітаном з форту Тулі, чув сильний гук далекої канонади. То був атака Бурів на табор одного англійського полковника. З людей не погиб ніхто, лише утікли всі коні і мули. Інший відділ обскочили Бури, але він вернув по завзятій битві до Тулі, стративши лише одного офіцера і трох вояків. — Дурбан, де мають висідати привезені для Наталю англійські війська, скріплено арматами військових кораблів. — Трансваальське правительство оголосило прокламацію, в якій іменовано урядників для загальної цивільної і військової адміністративної служби, в занятіх Трансваalem англійських територіях. Тим урядникам віддано охорону майна і життя мешканців згаданих територій. Заряджене трансваальського правительства не відноситься до горожан Англії. Прокламація має на цілі спинити рабунки, які на тій території вже слухалися. Голяндський міністер заграницьких справ заявив, що правительство готове при кождій нагоді інтервеніювати, в цілі здергування південно-африканської війни. Ті інтенції сутьзвістні обоє державам, але правительство поки-що уважає за невідповідну річ тепер вже говорити о по-

роблених, або наміреніх кроках. — Бюро Райтера доносить, що до Льоренса прибув член сіравського парламенту. Говорять, що він єде до Капстаду, хоч не знати в якій місії.

Н о в и н и.

Львів дні 21-го падолиста 1899.

— **Мандати членів торговельних і промислових палат** наміряє продовжити правительство до кінця 1900 р., — а то ділого, що ще не готові нові ординації виборчі для тих палат, а конечні з огляду на податкову реформу. Правительство внесло вже відповідний закон до ради державної.

— **З причини недуги редактора п. К. Кахниковича**, який нездужав вже від 13-го с. і змушені лежати в постелі, відповіді в „Песеніці“ і вісмі і для всіх“, а так само „Ради господарські“ в рубриці „Господарство“ мусить бути відложені на пізніше. Переївшімо ділого всіх надіславших питання, що будуть мусіти довший час чекати на відповідь. Рівно-ж звертаємо увагу, що й розочагий фейлетон „Спадаючі звіїди, метеори і комети“ в тій самій причині не може бути зараз докінчений. Сам предмет однакож не стратить через то на своїй актуальноті, тим більше, що подібне з'явіще, яке відбулося в послідніх днях, жде нас ще 27-го с. м. і повторяє ся кілька разів до року.

— **Нова церков.** Дні 5-го с. м. посвячено торжественно новозбудовану церков з твердого матеріалу в Слободі коло Тернополя.

— **Процес о фальшовані поживи** відбувся сіми дніми в Тернополі. На лаві обжалуваних засіли підприємці млинів в Збаражі і Стегниківі, Бляштайна, Нерль, Шмірса, Айзенберга і Френкеля. Прокуратория обжалувала їх, що до жити і іншінці додавали ріжні примішки пікіні для здоровля і виківали хліб а чистої муки. По переведенню розправи засуджено: Бляштайна, Шмірса і Айзенберга на кару по 300 зр., Френкеля на 2 місяці вязниці, а інших на кару по 35 зр. Нерль увільнило.

— **Засідане видлу руского товариства педагогічного** відбудеться в суботу дня 25-го падолиста о годині 6-їй де звичайно.

— **Вісти з руского Товариства педагогічного.** Засідане видлу руского Товариства педагогічного у Львові відбулося 28. жовтня, під проводом заступника голови, проф. Іаярия Огоновського. 1. Відповідно до зазиву ческих Товариств учительських, щоби на день 1 листопада вислати до Відня делегата на з'їзд учителів Австроїї — ухвалено упросити Ви. п. посла Александра Барвіньского якого відпоручника Товариства. 2. Реферат філії обіяв і. Кость Паньківський. 3. Ухвалено отворити безплатний курс руского язика з характером домашно-приватним для дівчат львівських шкіл народних і виділових. Учити підважили ся: п-а Огоновська і проф. др. Вол. Коцюбинський. 4. Ухвалено подяку для Товариства: „Прозовіт“ і ім. Шевченка за даровані книжки для жіночого інституту Тов. пед. 5. Учрежено проф. Білецького, щоби подав дати про видавані підручників для рускої жіночої школи виділової. 6. Ухвалено на дальні видатки на уряджене дівчого інституту виплатити ще 100 злр. 7. На внесене др. Коцюбинського ухвалено печатати на рік 1900 стінний календар.

— **На кару смерті** засуджено в суботу в Черемиши селянина Стефана Романка з Тухля за братоубийство. Помічник Стефана в тім убийстві і брат его Василь Романко якіній Богачем засуджений на 7 літ тяжкої вязниці. В сараву того убийства був вмішаний і третій брат Дмитра Романко, але его увільнило. Причиною братоубийства був спір о грунт.

— **Нещастна пригода.** Селянин Йосиф Бреяк з Кривич під Львовом підкладаючи солому до січкарні, віткнув праву руку так нещастливо під валець машини, що він відтів ему всі пальці. Нещастного відставлено до львівського шпиталя.

— **Зі страху перед карою** утікла дні 29-го минувшого місяця з дому родичів 11-літня Естерка, дочка кравця Штарка, замешкалої у Львові при Вірменській улиці. Тоді пущено поголоску що Естерка прізвана до якогось монастиря, щоби її вихрестиги, а ту поголоску найбільше розносили самі родичі. Хоч вість та видавала ся від самого початку неправдиво, поліція вволила всі роди-

— Ой-ой-ой, який червоний.

— А вже що червоний — коли у Каськи така урова.

— Отже не урова. — Кажу, як почне хилити ся під кітлем — а там сквирчить і сквирчить. — Кілько то иуки з тими повіями кажу. Ой-ой-ой! — Ну — як Каська від огня була ціла, червона то й чорт також. Щож чорт лішого від Каськи. Га?

— Хто каже що лішний?

— Каська лішша кажу. Нічого дівчина. Так вам кажу почервоніла, що страх. Ой-ой-ой! Кажу до неї:

— Каська, та ти така червона як флянеля.

— Або паві пі? — повідає она. — Іду я до бочки з водою і кажу, що така самісенька як Каська. — То й гадаю собі:

— Каська червона від огню я червона то, кажу, і чорт червоний. А може ні?

— Певне що хиба так — відповідає пані Грициха, що не належала до ніякої партії а лише цікаво глядала де правда. Однакож величезний заколот настав в єї голові, коли такі три ріжні гадки обилися о єї уши. З тієї причини мала навіть страшний привид у очі. Душило єї щось таке як чорний, зелений і червоний чорт, а що ціла та розмова пішла від горбатого, то й він присинив ся бідвій Грицисі і на другий день не хотіла іти на пошту, хоч єї просив о то фірман пана нотаря, а павіт і гроздив.

— Не піду — сказала — ще мене та гадина урече.

Пан Валерій був поштовим урядником. Бюро в котрім пересиджував від 8-ої рано до 6-ої пополудні, не ріжнило ся на вид від всіх інших бюр. Поміст з дошок не конче пристаючих, немов би одна від другої втікала, тут і там шпара, що сівдчила о тім, як мати земля мусіла в замі морозити ноги своїм дотиком. Стеля, на котрій були сліди забав і борб мух і павуків. Два вікна — такі собі вікна звичайні, певне, що ніхто крізь них не ді-

вив ся. Ні на них цвітів, ні над ними занависи, а шаби кидають жовтаво-зелений відблеск на всі предмети і стараються навіть оноганити хороший світ Божий тому, що до них приступить.

Столик пана Валерія стояв зараз при вході і визначував ся незвичайною чистотою. Шилики пороху ніхто біз на нім не добачив, було обите навіть сукном, а ніхто не догадався би на які штуки здобув ся горбатий, аби его виторгувати у пана начальника.

Не можна було на вім побачити ні одної плянки з атраменту, наперікрасно поукладаних сівдчили, що пан Валерій любить симетрію. Мало сказати любить — він був єї почитателем, жив для неї, після неї укладав всі свої чинності.

Нічого дивного, що тої его пристрасти не зрозумів звичайний загаль. Такого пригратного любовання і то любовав не в горівій, картах або взагалі в гулятиці, звичайно товна не розуміє. Нічого дивного! Ніякий розумний чоловік не привнає першельства ладови перед гулятикою, хиба би недоставало ему пятої клепки.

О то іменно іде — ціле місто В. годило ся на то, що у пана Валерія не всі дома.

Пан аптекар присміяла рекомандований лист своїм послугачем. — Пан Валерій відбирає єго і починає уважно оглядати. Послугач, т.зв. мудрий Йосиф аж потерпав при тих оглядинах.

— Ого — гадає собі — вже біда чогось шукає, певне не возьме листу, а ти літай другий раз, дри чоботи, а ще й від пана аптекара щось дістане ся.

Так в глубині душі міркує і єго правда.

— Нечега адреса, не приймаю — промовив горбій і подаючи Йосифові лист, скилився над якоюсь гробою книгою і навіть не поглянув в сторону нещастного аптекарського післядніця.

— То най пан допишуть — промовив Йосиф. — Але горбатий не підніє голови.

— Я не віднесу листу; пан будуть гнівати ся.

Але що то дармо говорити. Скоріше відповів би стіл як пан Валерій.

Йосиф закляв і лішов. В дверех стрітився з панюю Ковалъчиковою, сторожкою у пані професорової — тою самою, що представляла собі чорта чорним.

— От ліпше верніть ся Ковалъчиковою; біда не хоче говорити — такий ліхий аж страх.

— А що ж то? Бою ся чи що? От, дурний Йосиф.

І війла відважно на вид, але в пій серце било ся — бо бояла ся, аби єї горбатий не урік.

— Прошу пана, ось пачка від пані професорової для Стака. То щось треба заплатити.

— Давайте.

І знов оглядає.

— Не написано від кого.

— Від пані професорової.

— Віднесіть.

— Господи! Шож пан з нічого не вдоволений.

Але горбатий вже не слухає — пише і пише в грубій книжці.

— Моглиби пан написати, не відпала би рука. Та пан знають паню Вильчакову.

Глухе мовчане відповідає їй — чути лиши скрипіт пера на папері, а горб здіймав ся глумливо, немов би наслімівав ся з пані Ковалъчиковою, хоч мала рівні плечі.

— Що пан глухі?

Пан Валерій мовчить.

— А щоби ти справді оглух.... — і пані Ковалъчикова тріснула дверми аж стіни затрісляли ся.

Пан Валерій лиш злобно усміхнув ся, а єго серце радувало ся, що комусь докучив.

О, бо так само як мешканці міста В. не навиділи горбатого так і він їх ненавидів. — Нераз говорив до себе:

— Пожадіть вінірі — віддячу я вам.

І Н С Е Р А Т И.

Для Львова і Галичини
 головний склад і експедиція
WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.
 находитъ сѧ
у Львовѣ, въ пасажѣ Гавсмана ч. 9.
 Агентция днєвників і оголошень
 приймає також
 пренумерату і оголошения до Warszawskого Tygodnika Illustr.

Інсерати

(„оповіщення приватні“) до „Газети Львівської“, „Народної Часописи“, і всіх інших часописів приймає виключно ново отворена „Агентция днєвників і оголошень“ в пасажу Гавсмана ч. 9. Агентция сѧ приймає також пренумерату на всі днєвники країв і заграниці.

Ново отворена
Агентция днєвників і оголошень
у Львовѣ, пасаж Гавсмана ч. 9.
 приймає
О Г О Л О Ш Е Н Я
 до всіх днєвників
 по цінах оригінальних.
 До
 „Народної Часописи“ і „Газети Львівскої“
 може привозити авонci виключно лиш сѧ Агентця.

ПОБЛЬШЕНЯ ФОТОГРАФІЇ

цѣлком вірні оригіналови аж до природної величини артистично виготовлені. — В паспарту.

Щіна за портрет величини 37x45 цм. разом з портом і опакованем **5 зр. 10 кр.,** в хороших рамках **9 зр. 60 кр.** (аж до 5-тьох клгр. франко).

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**
Львів, Пасаж Гавсмана.

Ново отворена Агентция днєвників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає оголошения до всіх днєвників

і також пренумерату на всі часописи країв і заграниці.